

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Heinänen, Ossi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Tunnetusti kommunisti ja kansalaiskunto aivan heikko": Kommunismin pelko ja asevelvollisten poliittisen luotettavuuden kontrollointi 1930-luvun Suomessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-03-03	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 133 + 9
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielman kohteena on kommunismin pelko puolustusvoimissa ja sen aiheuttama asevelvollisten poliittisen luotettavuuden kontrollointi. Tutkielman tarkoituksena on selvittää, miten asevelvollisten poliittisen luotettavuuden kontrollointi toimi 1930-luvulla, kuinka tärkeäksi se koettiin puolustusvoimissa ja miten aikakauden poliittinen ja yhteiskunnallinen kehitys siinä heijastuivat. Tutkielma antaa vastauksia kysymyksiin, miksi asevelvollisten poliittista luotettavuutta kontrolloitiin ja mitkä olivat kontrolloinnin vaikutukset. SKP:n sotilaslinjan toiminta on myös tutkielman kohteena. Alkuperäislähteinä on käytetty etupäässä sota-arkiston materiaalia ja siellä puolustusministeriön, yleisesikunnan, sotilaspiirien ja joukko-osastojen kokoelmia.</p> <p>Poliittisesti puolustusvoimien kannalta epäluotettavina pidettyjä asevelvollisia ei haluttu päästää käsiksi arkaluontoisiin asioihin tai kouluttaa erikois- ja johtotehtäviin. Kontrollointia varten kehitettiin massiivinen järjestelmä. Luotettavuuslausuntoja pyydettiin suojeluskunnilta, paikallisilta poliisiviranomaisilta ja etsivältä keskuspoliisilta. Järjestelmä pysyi pääpiirteissään samanlaisena koko 1930-luvun ja muodostui osaksi puolustusvoimien rutiinia. Kansallinen eheytyminen ei näkynyt asevelvollisten kontrolloinnissa. Luokittelujärjestelmä ei merkittävästi reagoanut myöskään kasvavaan sodan uhkaan.</p> <p>Poliittisesti luotettaviksi arvioitiin pääsääntöisesti suojeluskuntiin kuuluvat tai muuten poliittisesti luotettaviksi arvioituista kodeista tulevat asevelvolliset. Kommunisteiksi arvioidut ja muut vasemmistolaiset luokiteltiin epäluotettaviksi. Isien ja muiden sukulaisten poliittinen vakaumus saattoi estää asevelvollisen pääsyn erikois- ja johtajakoulutukseen. Kutsunnoissa luotettaviksi arvioitujen osuus oli koko 1930-luvun selvästi pienempi kuin epäluotettavien ja arvioimatta jätettyjen yhteensä.</p> <p>Luokittelujärjestelmä ei toiminut täysin suunnitellulla tavalla. Lausunnot viipyivät pitkiä aikoja, olivat keskenään ristiriitaisia ja epätarkkoja tai hyvin ympäröityjä, eikä niissä voitu vältyä henkilökohtaisten tai paikallisten seikkojen vaikutuksilta. Välillä epäluotettaviksi arvioituja pääsi aliupseeri- tai reserviupseerikoulutukseen. Luotettavien asevelvollisten vähäisyys aiheutti ongelmia asevelvollisten jaottelussa.</p> <p>Koko järjestelmä oli luotu kommunisteja vastaan. Kommunisteja pelättiin, vaikkei siihen ehkä olisi ollut syytä. SKP:n sotilaslinjan toiminta oli heikkoa koko 1930-luvun ajan. Puolustuslaitos sai hyvin tietoa sotilaslinjan toimimattomuudesta, mutta se ei vähentänyt kommunistienvastaisen toiminnan tärkeyttä. Puolustuslaitoksen kommunistienvastainen toiminta näyttöytyy osittain ylireagoimisena. SKP:n sotilaslinjan suurin vaikutus oli pelon lietsonta ja siitä juontunut kommunisminvastainen taistelu. Puolustuslaitoksessa pelko käännettiin voimavaraksi. Kommunisteista tehtiin yhteinen vihollinen.</p> <p>Asevelvollisten poliittisen luotettavuuden kontrollointi oli merkittävässä roolissa puolustusvoimissa. Se koettiin tärkeäksi koko yhteiskunnan ja etenkin puolustuslaitoksen turvallisuuden kannalta. Poliittisen luotettavuuden kontrollointiin käytettiin suhteellisen paljon aikaa ja vaivaa, mikä vei puolustuslaitoksen resursseja. Vaikutuksena voidaan pitää myös sitä, että Suomen armeija ei luotettavuuskontrollin johdosta ollut sotilaallisesti paras mahdollinen. Suurin osa asevelvollisista luokiteltiin epäilyttäväksi tai epäluotettaviksi eikä heitä voitu kouluttaa johto- ja erikoistehtäviin. Armeijan tärkeimpiin tehtäviin jouduttiin valitsemaan sopivat asevelvolliset siis melko pienestä joukosta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords asevelvollisuus poliittinen luotettavuus Suomen kommunistinen puolue - sotilaslinja kommunisminvastaisuus - kommunismin pelko puolustusvoimat - 1930-luku kansallinen eheytyminen			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			